

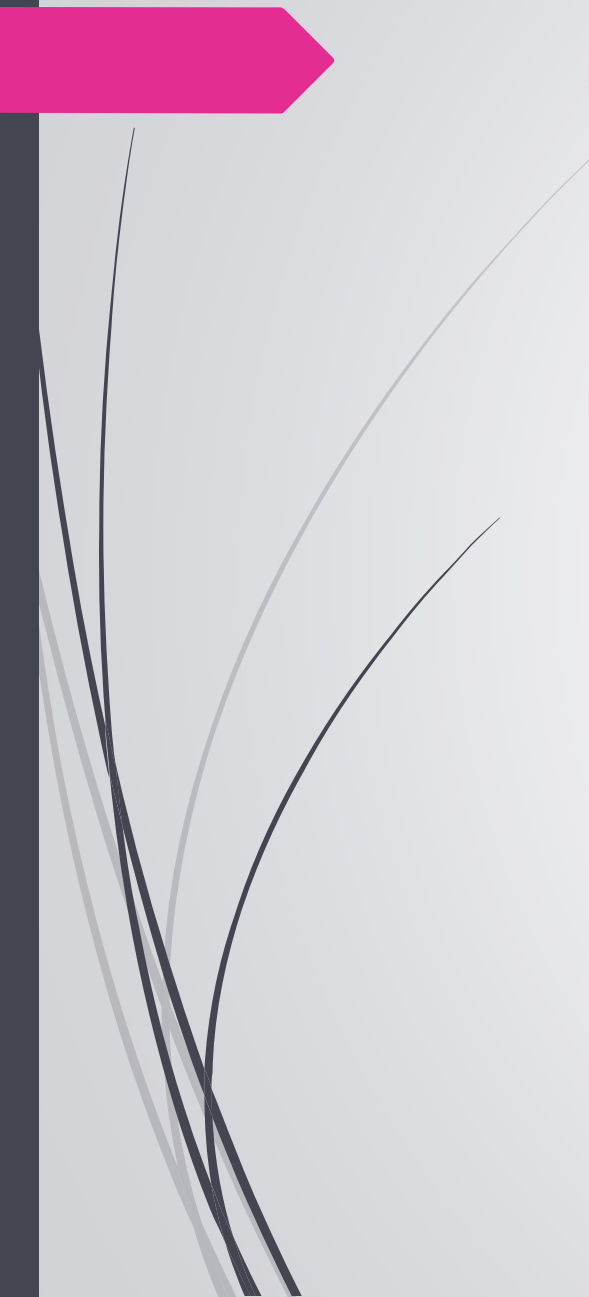
**T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
ESKİL MESLEK YÜKSEKOKULU**

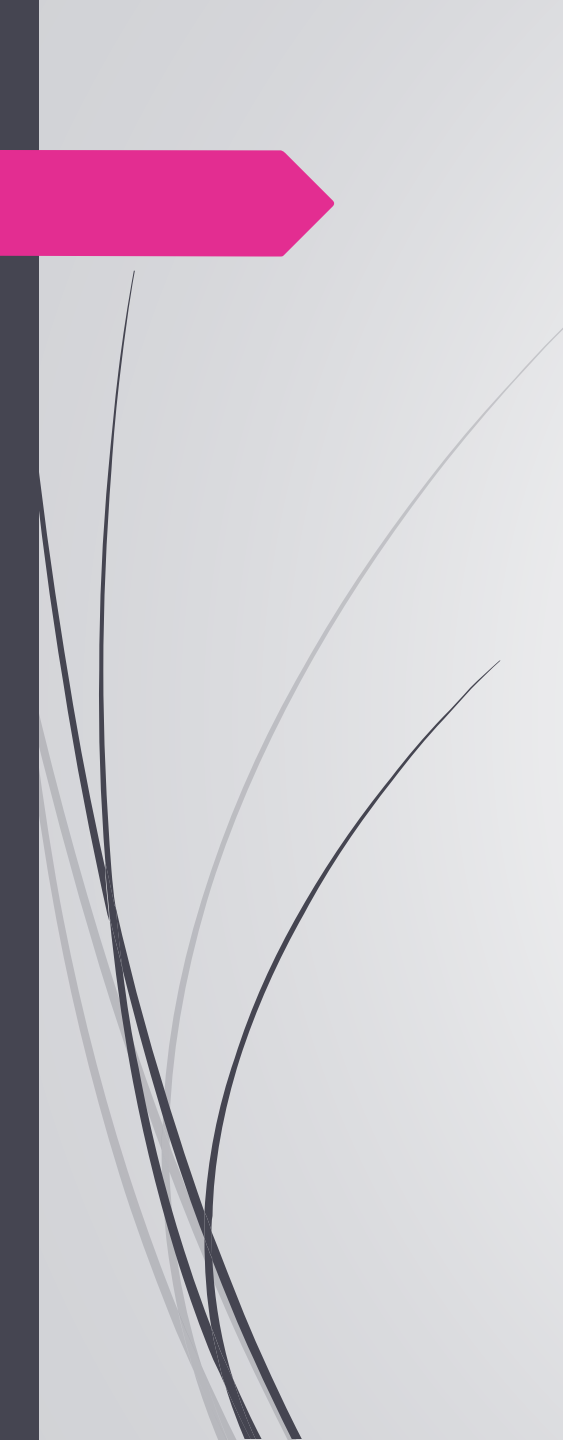
**YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ KATILIMLI
KALİTE GÜVENCESİ**

KALİTENİN ÖNEMİ

Akademik kalitenin ne olduğuna dair değişik tanımlar kullanılmıştır. Bu tanımların her biri farklı bir alana yoğunlaşmaktadır ve bağlama uygundur;

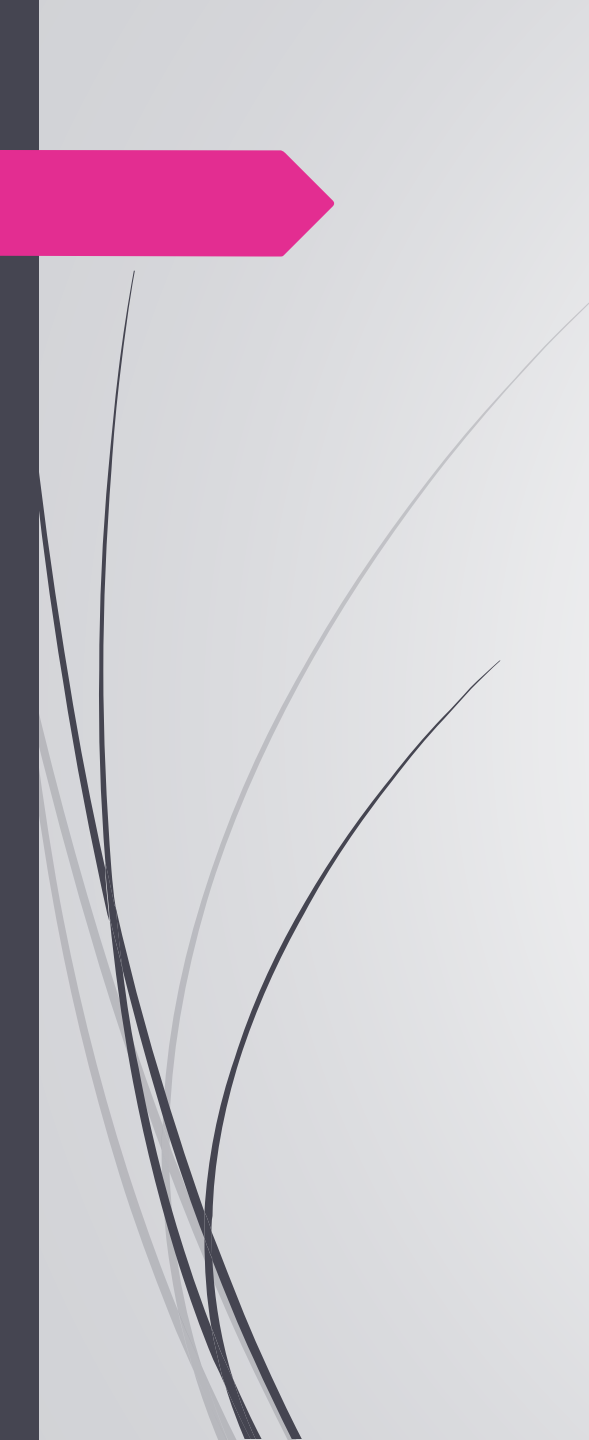
- **Mükemmeliyet olarak kalite:** Bu geleneksel ve seçkinci akademik yaklaşıma göre, akademik kalite ancak en iyi standartlar sayesinde ortaya çıkar.
- **Amaç için uygunluk olarak kalite:** Bu kavram, genel olarak kabul edilen standartlara uygunluğu öne çıkarır.

-
- **Amacın uygunluğu olarak kalite:** Bu kavram, dışsal standartlara uygunluktan ziyade, kurumun kendisi için tayin ettiği hedef ve misyonu yeterli bir şekilde gerçekleştirip gerekleştirmeyeceğine odaklanır.
 - **İyileştirme olarak kalite:** Bu kavram, kalıcı bir iyileştirme çabasının surekliliğine odaklanır ve yuksekğretim kurumunun kurumsal özerkliğini en iyi şekilde kullanmasının sorumluluğunu vurgular. Akreditasyon kuruluşları genellikle, amaç için uygunluk tanımını esas alırlar.

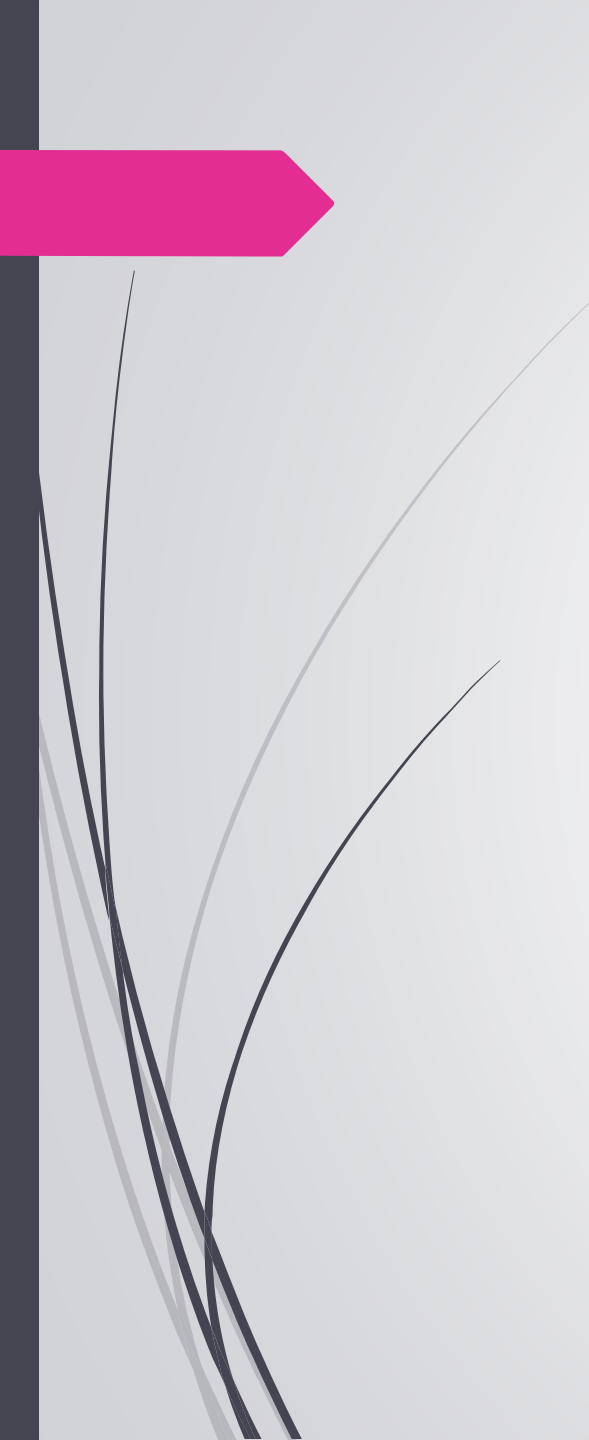

Kalite güvencesi, yükseköğretim kurumlarının öğretim, araştırma, yayın, akademik başarı, proje geliştirme vb. diğer etkinliklerinde kullandıkları bütün süreçlerle ilgilenir. Bu bağlamda kalite güvencesi, yükseköğretim kurumlarının amaçları ve stratejilerine ulaşmak için ölçmeye dayalı bir iç denetim sistemi sağlamaktadır.

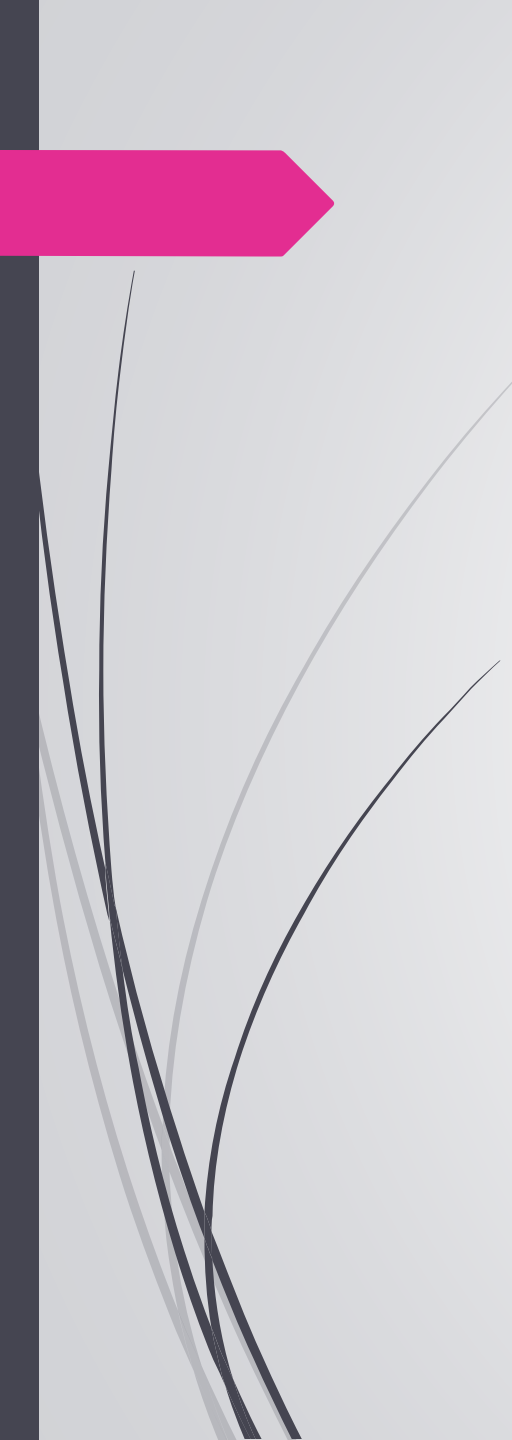
Kalite güvence sistemi, yükseköğretim kurumlarının eğitim ve diğer aktivitelerinin kalitesi ile ilgili bir iç denetim mekanizması sağlamakta olup kurumun yönetimi, tüm etkinlikleri ve paydaşlarını kapsayacak şekilde düzenlenmektedir.

Burada üzerinde durulması gereken nokta, kalite güvencesinin öncelikle ilgili kurumun kendi bünyesinde, içyapısında ve işleyişinde kabul edilmesi, içselleştirilmesi ve kurumsal bir kültüre dönüştürülmesidir. Bu anlamda kurumsal ve idari özerklik ile bilimsel özgürlüğün temel unsurlar olduğu yükseköğretimde kendiliğinden, özgün ve sürdürülebilir bir kalite anlayışının oluşması başlangıç noktası olarak görülmelidir.

Kalite güvencesi sisteminin oluşturulmasında, iç denetimin yanında ulusal yükseköğretim politikası da önemlidir. Ulusal yükseköğretim politikası, hem ulusal denetimde hangi kalite güvence prosedürlerine ağırlık verileceğinin belirlenmesi, hem de yükseköğretim kurumlarının buna göre iç kalite güvence sistemlerini nasıl oluşturmaları gerektiğinin belirlenmesi açısından en önemli bileşen olarak durmaktadır.

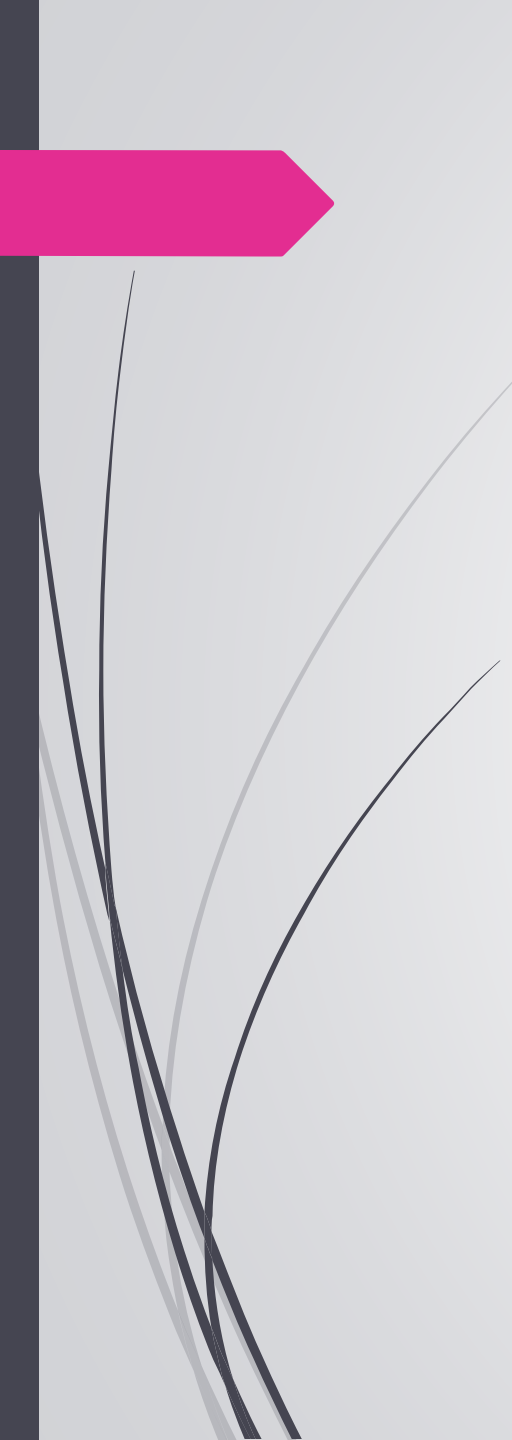

Değişik ülkelerdeki kalite güvencesi sistemleri, süreç ve amaçlar açısından önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Bununla birlikte, ileride de değineceğimiz üzere, son yıllarda, söz konusu güvence sistemleri arasında bir uyumlaştırma çabası gözlenmektedir. Ayrıca, yükseköğretimde kalitenin net bir tanımı olmasa da, yükseköğretimde kalitenin nasıl ölçülmesi gerektiği konusunda dünyada genel bir örüntü ve model söz konusudur.

Bu model, yükseköğretimin kendi içinden çıkan anlayış ve kültüre dayalı, üniversite özerkliğine ve bilimsel düşünce ve ifade hürriyetine zarar vermeyen akran değerlendirmesine dayanmaktadır.

İç denetim ve yükseköğretim politikalarıyla birlikte kalite güvencesinin önemli bir bileşeni olan dış denetim, genellikle ulusal kalite güvence ajansları tarafından gerçekleştirilmektedir. Dış kalite güvence prosedürü aşağıdakilerden birisi olabilir:

- **Bir dersin değerlendirilmesi:** Tipik olarak tüm programlarda öğretilen özel bir dersin kalitesine odaklanmaktadır.
- **Bir programın değerlendirilmesi:** Formel bir dereceye götüren bir çalışma programındaki aktivitelere odaklanmaktadır.
- **Bir kurumun değerlendirilmesi:** Bir kurum içindeki organizasyon, finans konuları, yönetim, tesisler, öğretim ve araştırma gibi aktivitelerin tümünün kalitesini incelemektedir.
- **Bir temanın değerlendirilmesi:** Eğitim içinde bilgi ve iletişim teknolojileri veya öğrenci danışmanlığı gibi özel bir temanın kalitesini veya uygulamasını incelemektedir.

- **Denetim:** Bir kurumun kendisi tarafından, ya bir ders, bir program, tüm kurum ya da bir temanın aktivitelerini ve hizmetlerini sürekli olarak izlemek ve iyileştirmek için oluşturulan kalite mekanizmalarının güçlü ve zayıf yönlerinin değerlendirilmesidir. Denetim, ders, program, kurum veya tema seviyesinde yapılabilir.

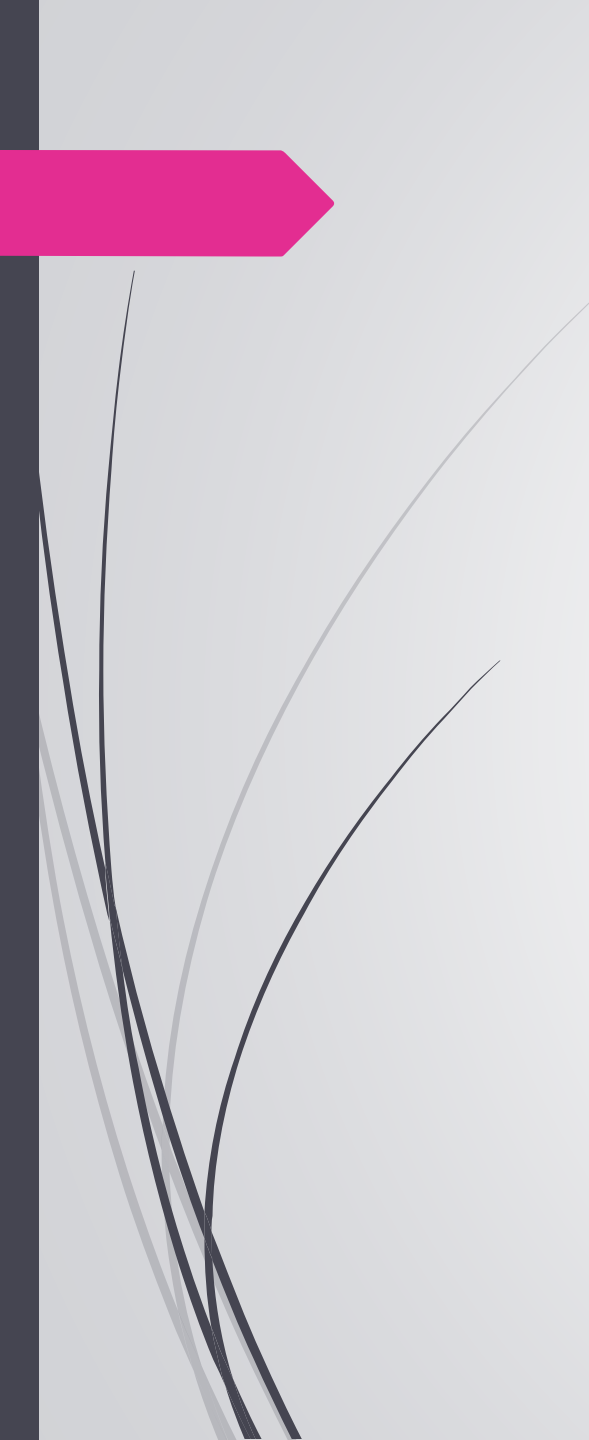
- **Akreditasyon süreci:** Diğer değerlendirme tiplerindeki ile aynı metodolojik elemanlara dayanmasına rağmen, bir ders, program, kurum veya temanın gerekli seviyeyi karşılayıp karşılamadığına karar vermek için önceden tanımlanmış standartlara göre karar verilmesi açısından diğer prosedürlere göre farklılık göstermektedir. Akreditasyon, ders, program, kurum veya tema seviyesinde yapılabilir.

- **Karşılaştırma:** En iyi uygulama deneyimlerinin aktarılması için sonuçların dersler, programlar, kurumlar veya temalar arasında karşılaştırılmasıdır. Karşılaştırma, ders, program, kurum veya tema seviyesinde yapılabilir.

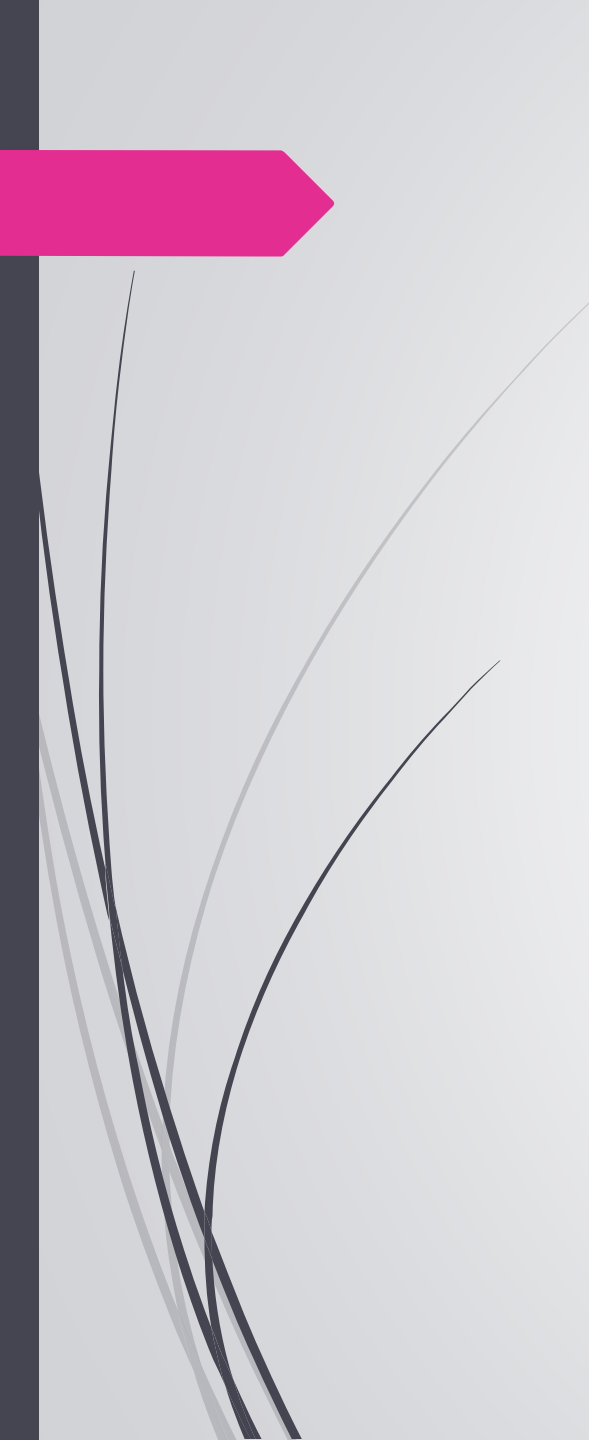
Kalite Güvencesi ve Akreditasyon

YK, 1990'lı yılların sonlarından itibaren yükseköğretimde akreditasyonla ilgili değişik çalışmalar yapmıştır.

2005 yılında ‘‘Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme’’ başlıklı bir yönetmelik YK tarafından yayınlamış ve Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) oluşturulmuştur. Yönetmelik, yükseköğretim kurumlarında kalitenin artırılması konusunda bazı ilkeler belirlemiştir. Bu yönetmelik, üniversitelerde akademik değerlendirme ve kalite geliştirmeyle ilgili kurullar kurulmasını şart koşmuştur. Bununla birlikte, söz konusu yönetmelik yükseköğretim kurumlarında bazı şekli değişikliklere neden olmuştur. Örneğin niversiteler bünyesinde kalite ile ilgili kurullar kurulmuştur.

2007 yılından itibaren üniversiteler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun gerektirdiği üzere, yıllık stratejik planlarını hazırlamaktadırlar. Kanun, hesap verebilirlik, şeffaflık ve kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması gibi ilkeleri benimsemiştir. Kanunun getirdiği bir yenilik olarak, kurumlar stratejik planlarındaki amaçlar ve performansları çerçevesinde bütçe talep etmektedirler.

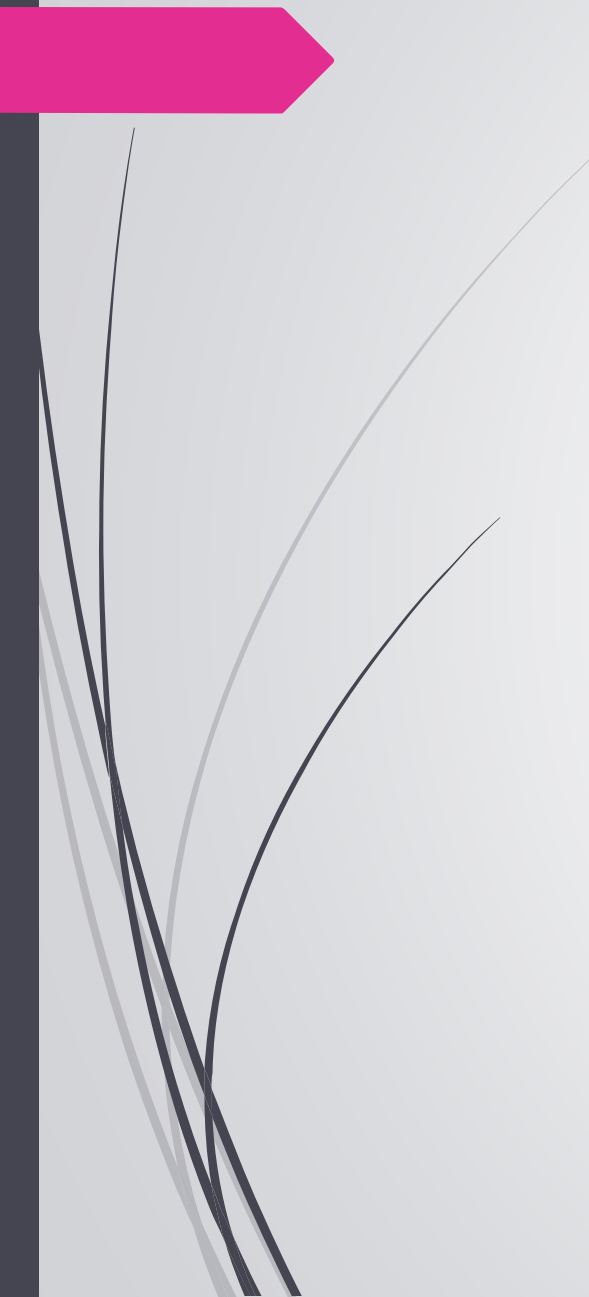

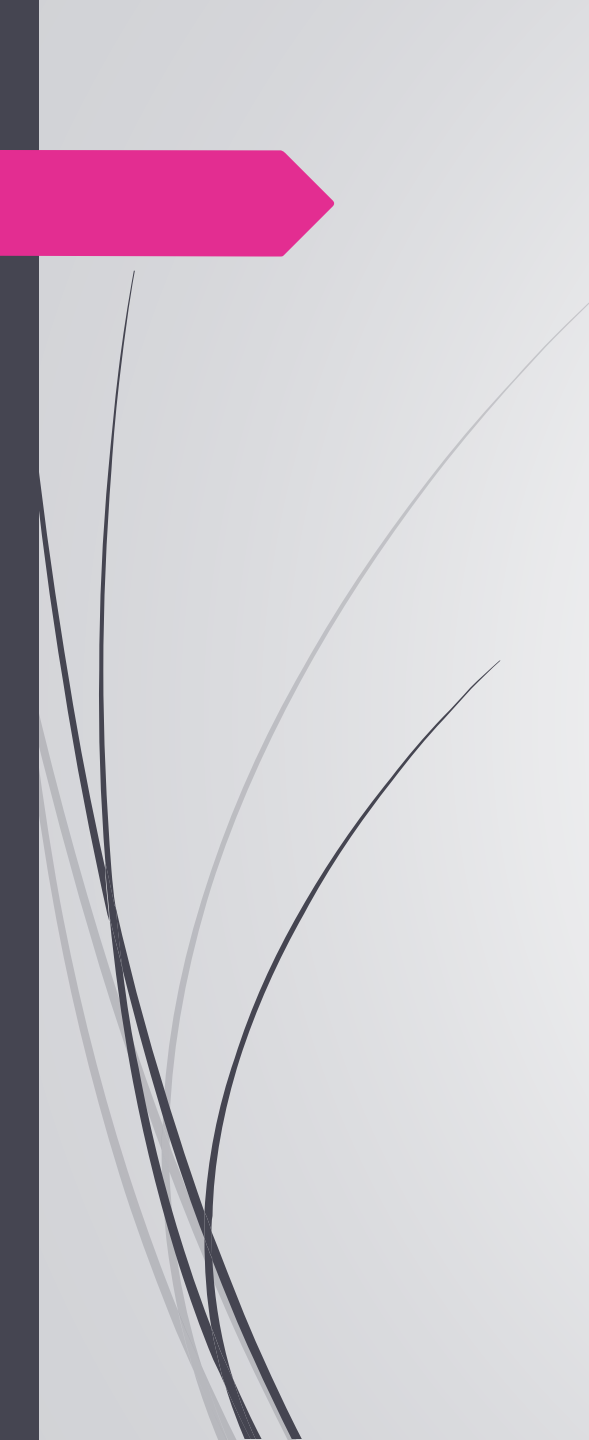
Kalite güvencesi ile ilgili yaygın kullanılan prosedürler, değerlendirme, denetim ve akreditasyondur. Türkiye yükseköğretim kurumları için, akreditasyondan ve değerlendirmeden ziyade kalite denetiminin (ve yükseltilmesinin) uygun bir seçenek olduğu söylenebilir.

Yükseköğretim sistemleri bizdekine benzer özellikler taşıyan İsveç ve Finlandiya gibi çok sayıda ülkede de kamu yükseköğretim kurumlarının akreditasyonu yerine, kalite güvence sistemlerinin denetimi ile etkileşime dayalı bir şekilde kalitenin artırılmasına önem verilmektedir. İsveç ve Finlandiya deneyimi, kalite güvence sistemi denetiminin kamu kurumu tarafından yapılabilir olduğuna yönelik örnekler oluşturmaktadır.

ÖĞRENCİ KATILIMLI KALİTE GÜVENCESİ AMAÇLAR

- Kalite kültürünün öğrenciler tarafından içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak
- Öğrencilerin yükseköğretimdeki kalite güvencesi süreçlerine ilişkin katılımlarını artırmak,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde öğrenci katılımlı çalışmalar gerçekleştirmek,
- Öğrencilere yönelik kalite etkinlikleri yapmak,
- Üniversitemizin karar alma süreçlerine katılarak, öğrencilerin kalite beklentilerini iletmek,

-
- Kalite kültürünün öğrenciler tarafından içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak
 - Öğrencilerin yükseköğretimdeki kalite güvencesi süreçlerine ilişkin katılımlarını artırmak,
 - Ulusal ve uluslararası düzeyde öğrenci katılımlı çalışmalar gerçekleştirmek,
 - Öğrencilere yönelik kalite etkinlikleri yapmak,
 - Üniversitemizin karar alma süreçlerine katılarak, öğrencilerin kalite beklentilerini iletmektir.
 - Yaşam boyu ve öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme konularında farkındalık
 - Mezuniyet alanındaki mesleki sorunların kavranması ve çözümlenmesi çalışmalarına katılmak
 - Stratejik yönetim anlayışını öğrenciler arasında yaygınlaştırarak toplumun gelişimini sağlayacak çok yönlü lider bireylerin gelişimine destek olmak

Kalite güvencesi, genel olarak kalite standartlarının karşılandığını tespit etmek için bir projenin/hizmetin/kurumun çeşitli yönlerinin sistematik olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi olarak tanımlanır. Ancak, yükseköğretim göz önüne alındığında kaliteyi tanımlamak veya kalitenin kabul edilmiş tek bir tanımını bulmak oldukça zordur.

UNESCO'nun bir raporunda ifade edilen tanım, kalitenin yükseköğretimde ne anlama geldiğinin ne derece karmaşık olduğunu göstermektedir:

Yükseköğretimde kalite, belirli bir sistemin, kuruluşun, programın ya da disiplinin belirli standartlarıyla ilgili olduğu kadar eğitim modelinin durumsal şartları, kurumsal görev ve hedeflerle de ilgili olan çok boyutlu, çok katmanlı ve dinamik bir kavramdır. Bu yüzden kalite, şunlara bağlı olarak farklı anlamlar barındırabilir:

- (i) yükseköğretimdeki farklı yararlanıcı ya da paydaşların muhtelif çıkar anlayışları (öğrenci/ üniversite disiplini/iş piyasası/toplum/devletin belirlediği kalite gereklilikleri);
- (ii) kalitenin referansları: girdiler, süreçler, çıktılar, misyonlar, amaçlar, vb.;
- (iii) akademik dünyanın değerlendirmeye değer nitelik ve özellikleri;
- (iv) yükseköğretimin gelişimindeki tarihsel dönem.

TEŞEKKÜRLER...